

MILJØHANDLINGSPLAN 2014/2015

SANDBAKKEN BARNEHAGE

Kort beskrivelse av enheten:

Sandbakken barnehage er en liten privat barnehage, som holder til i Kvenildveien på Heimdal, en mil sør for Trondheim. Barnehagen har vært i drift siden november 1985. Vi kan totalt ta 15 barn, derom alle barna er over 3 år. Personalet består av tre assistenter og en førskolelærer/styrer.

Periodens tema:

Opparbeide ny kjøkkenhage og videre kompostering.

Beskrivelse:

Vi ønsker å fortsette arbeidet fra forrige år, med hovedvekt på det som ikke ble, nemlig lage ny kjøkkenhage. Samtidig som vi selvfølgelig fortsetter å kompostere.

Tidligere prosjekter:

- Søppelsortering er en godt innarbeidet rutine i barnehagen. Barna er kjent med de tre gruppene vi sorterer i, papir, plast og restavfall.
- Vi har tidligere kompostert matavfall, men bingene var for dårlige. Startet opp igjen med ny bing høsten 2013.
- Noen år tilbake arbeidet vi med energisparing. Bl. a. med avlesing av strømmåler og registrering av energiforbruk. Også med fokus på strømsparing, som å slukke lys i rom der ingen var og lukke vinduer og dører når det var kaldt ute. Er nå en godt innarbeidet rutine ved barnehagen.
- Sommeren 2011 anla vi en liten kjøkkenhage, der vi dyrket sukkererter.
- Fra høsten 2011 til sommeren 2012 arbeidet vi med «Ida og Markus», energiopplæring i barnehagen utarbeidet av Grønn Barneby.
- «Svanhilds reise». I 2011 var med på å teste ut «Svanhilds reise». *Svanhilds reise* er en aktivitetspakke laget til barnehager som gjør det enkelt og morsomt å lære barna om natur og miljø. Det er Svanemerket, det offisielle nordiske miljømerket, som har utarbeidet denne unike aktivitetspakken med støtte fra Barne- og likestillingsdepartementet og i samarbeid med Barnehageforum. *Svanhilds reise* er et ikke-kommersielt produkt som har til formål å gi barna gode og gøyale opplevelser knyttet til vår mangfoldige natur, og vise barna at vi som enkeltpersoner kan gjøre

mye for å løse dagens miljøproblemer. Materiellet er nå ferdigstilt, og vi jobbet en del med det i 2012-2013.

- «Sunt og variert kosthold, og matlaging sammen med barna», 2011- 2012. vår søknad om Grønt Flagg sommeren 2012, og arbeidet fram mot dette.
- «Sunt og variert kosthold, og matlaging sammen med barna», 2012-2013. Videreføring av prosjektet året før. Videreføres også i 2013/2014.
- Kompostering av matavfall, satsningsområdet 2013/2014. Videreføres i 2014/2015.

Videre planer:

- Matlaging og kokkegruppe som en fast aktivitet ved barnehagen.
- Fortsette med søppelsortering.
- Fortsette å bruke «Gjenbruksposer» fra Grønn Barneby til barnas skittentøy. Sparer miljøet for bruk av plastposer.
- Bruke handlenett ved innkjøp av matvarer.
- Redusere bruken av papir, bl.a. ved at planer og annen informasjon til foreldre/foresatte i størst mulig grad gis pr e-post og ikke på papir.
- Videre arbeid med energiopplæring er et annet aktuelt område.
- «Svanhilds reise». Aktuelt å arbeide videre med dette temaet.
- Lage kjøkkenhage, og starte opp med dyrking av grønnsaker våren 2015.

Organisering av prosjektet:

Miljørådet vil, som inneværende år bestå av barnehagens personale, i år på 4.

Foreldre/foresatte vil bli informert om planer gjennom denne

Miljøhandlingsplanen og på høstens foreldremøte. Barna vil som tidligere bli

involvert gjennom aktiv deltakelse.

Mål: Lage kjøkkenhage og starte med dyrking av grønnsaker.

- Lage kjøkkenhage høsten 2014, så den står klar til dyrking av grønnsaker våren 2015. Bruke av kompostjorda vår.
- Fortsette med sortering og kompostering av matavfall.

Delmål:

- Inkludere alle i personalgruppa i plassering og bygging av kjøkkenhagen.
- Inkludere barna i prosjektet fra første stund.
- Sammen, både barn og personalet, finne egnet sted for plassering av kjøkkenhage.
- Ta i bruk kunnskap vi allerede har, og tilegne oss økt kunnskap om hagebruk, kompost, dyrking, småkryp sin nytte mm, gjennom div bøker.
- La barna være aktive deltakere i hele prosessen, fra kjøkkenhagen lages høsten 2014 og gjennom hele dyrkingsprosessen våren og sommeren 2015.

- Ta i bruk kompostjord.
- Starte med noen sorter, f. eks poteter, reddiker og sukkererter.
- Høste grønnsaker høsten 2015, og bruke i matlagingen.
- Personalet som gode rollemodeller for barna.
- Være nysgjerrige sammen med barna.
- Trekke foreldre/foresatte med i prosjektet. Kanskje servere retter laget av grønnsaker høstet fra kjøkkenhagen?

Samarbeidspartnere:

Grønn Barneby, Trondheim kommune.

Bioforsk, Tingvoll.

Renholdsverket, Trondheim kommune (kompostering).

Finansiering/ressurser:

Prosjektet har få utgifter. Noen utgifter til bygging av kjøkkenhage, og til settepoteter og frø vil påløpe, men dekkes over ordinært budsjett.

Kompostbingen leies kostnadsfritt fra Renholdsverket, og kompoststrø blir tilkjørt barnehagen gratis en gang i året.

Aktivitetsplan:

Aktivitet:	Tidspunkt:	Deltakere:	Ansvarlig:	Kommentarer:
Gjennomgå miljøhandlingsplan på personalmøtet. Sende inn denne planen sammen med rapport fra forrige års arbeid.	Juni	Personalet	Randi	
Gjennomgå planen med foreldre/foresatte på foreldremøte.	September	Foreldre-gruppa	Randi	
Bygge kjøkkenhage	September	Personalet	Randi	
Arbeide daglig med sortering av matavfall, og kompostering daglig	August 2014 - juni 2015	Barna og personalet	Personalet	
Ferdigstille prosjektrapporten og ny/oppdatert Miljøhandlingsplan	Juni	Personalet	Randi	I samarbeid med Samarbeidsutvalget
Sende søknad om fornyet sertifisering	Juni	Personalet	Randi	I samarbeid med Samarbeidsutvalget

MILJØREGLER

for tema

SORTERING OG KOMPOSTERING AV MATAVFALL

og

OPPSTART KJØKKENHAGE

ved

SANDBAKKEN BARNEHAGE:

- I. Alle i personalgruppa setter seg inn i kompostering.
- II. Barna involveres som aktive deltakere.
- III. Voksne som gode rollemodeller for barna.
- IV. Innarbeide gode rutiner, som involverer alle voksne og barna, med hovedvekt på barn fra 3 år.
- V. Alt matavfall sorteres daglig, og legges i egen bønne med svinglokk.
- VI. Bønne tømmeres i kompostbingen daglig.
- VII. Kompostbingen tømmeres når komposteringsprosessen er ferdig, og jorda legges til modning.
- VIII. Kjøkkenhagen, både bygging, dyrking og høsting skal være et felles prosjekt og inkludere både barna og personalet.